

Historia 1 J

1. Monarchia polska w XIV – XV wieku.

W Polsce w XIII w. urzędy dworskie przekształciły się w ziemskie, tzn. z instrumentów władzy monarszej stały się elementami samorządu stanowego. Za panowania Kazimierza Wielkiego wykształciła się idea Korony Królestwa Polskiego. Państwo przestało być własnością dynastii, a stało się dobrem wspólnym tworzoną przez władcę i stany – monarchia stanowa. Od końca XIV w. tron w Polsce był elekcyjny tzn. szlachta wybierała króla. Jagiellonowie, aby zdobyć koronę, musieli wydawać przywileje szlacheckie. Szlachta brała udział w sejmach i sejmikach ziemskich, sprawowała urzędy, miała zagwarantowaną nietykalność osobistą i majątkową, wolności podatkowe i celne, a także monopole na posiadanie ziemi.

W latach 1454 – 1505 trwał proces kształtowania się organizacji i kompetencji sejmu walnego zwoływanego przez króla. Konstytucja Nihil novi z 1505 r. stanowiła, że prawo w Polsce jest wynikiem zgody króla, senatu i izby poselskiej czyli trzech stanów sejmujących.